

INSPIR
ATIE
DAG
!

20
SEPT
2018

#Boekstart10jaar

de Bibliotheek
op school

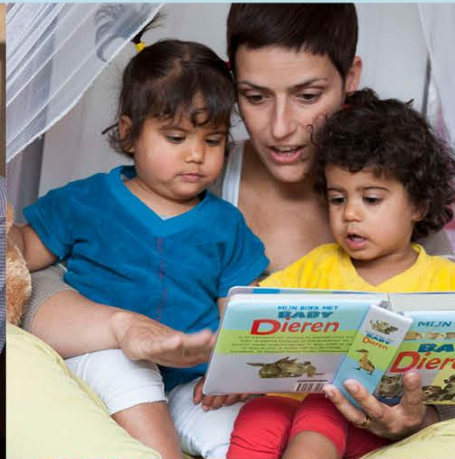

INSPIRATIE DAG

20
SEPT
2018

de Bibliotheek
op school

INSPIR
ATIE
DA
G!

20
SEPT
2018

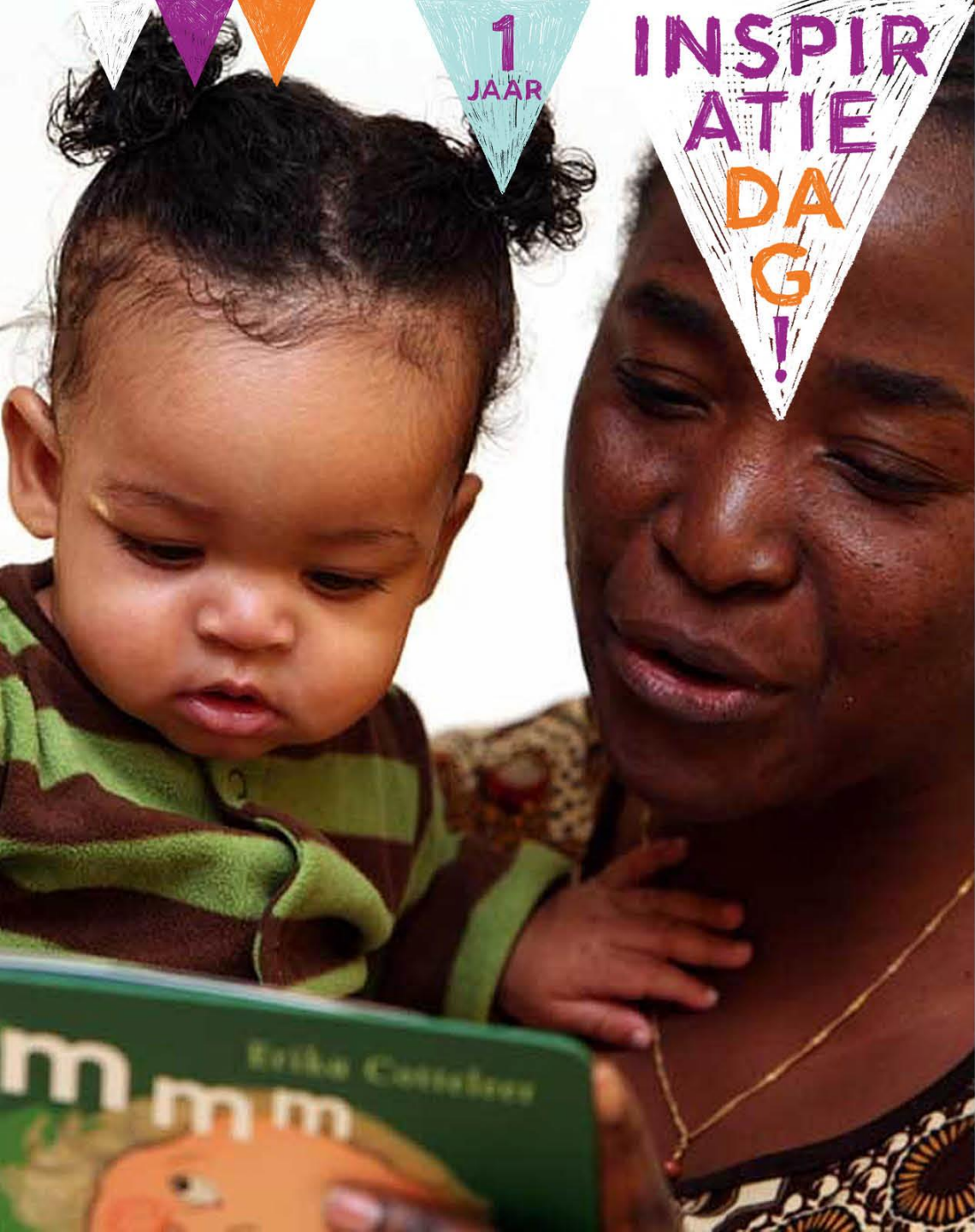

INSPIR
ATIE
DA
G
!

20
SEPT
2018

Tips van Diana

1. Geef het cadeau zo vroeg mogelijk
2. Maak van BoekStart en voorlezen een positieve ervaring
3. Onderschat nooit het belang van de kwaliteit van het boek
4. Luister naar wat de ouders zelf graag willen lezen
5. Pas de boodschap aan de ontvanger aan

1
JAAR

INSPIR
ATIE
DA
G!

20
SEPT
2018

Reden voor feest

Sinds 2008 is er steeds meer aandacht voor lezen en voorlezen, met inmiddels minimaal 10 landelijke leescampagnes voor kinderen per jaar.

de Bibliotheek
op school

INSPIR
ATIE
DA
G!

20
SEPT
2018

Adriaan Langendonk

landelijk programmacoördinator Kunst van Lezen

&

Tineke van Ham

bestuurder Rijnbrink

voorzitter SPN

de Bibliotheek
op school

INSPIR
ATIE
DAG
!

20
SEPT
2018

2
JAAR

Reden voor feest

De afgelopen 10 jaar zijn er
500.000 BoekStartkoffertjes
uitgedeeld in Nederland.

Bron: Bureau Extern

de Bibliotheek
op school

INSPIR
ATIE
DA
G!

20
SEPT
2018

Erik van Os

auteur

de Bibliotheek
op school

INSPIR
ATIE
DAG
!

20
SEPT
2018

De voorleestrom

Rom, bom, bom, de voorleestrom!
Kom, kom, kom, de voorleestrom!

Boek, boek, boek, ben jij, ben jij,
op zoek, zoek, zoek, op zoek naar mij?
Boek, boek, boek, dan kom maar gauw
want ik ben net op zoek naar jou!

Ik flapper met mijn oren
want ik wil alles horen.
Ik wapper met mijn handen
en wiebel met mijn bil.
Ik zit al bijna stil..., al bijna, bijna stil....

*Book, book, book, oh could it be
you're look, look, look, looking for me.
I can't wait to read you, too
'cause book, book, book, how I love you.*

*I grow great big ears,
from the stories that I hear.
I clap, clap, clap my hands and
stomp, stomp, stomp my feet.
Then sit still as can be... , I sit still as can be...*

Boek, boek, boek, ben jij, ben jij
op zoek, zoek, zoek op zoek naar mij?
Boek, boek, boek, dan kom maar gauw
want ik ben net op zoek naar jou!

©Tekst en muziek: Erik van Os en Elle van Lieshout

de Bibliotheek
op school

INSPIR
ATIE
DAG
!

20
SEPT
2018

3
JAAR

Reden voor feest

82% van de bibliotheken voert BoekStart in de kinderopvang uit met 22% van de kinderopvang.

INSPIR
ATIE
DA
G!

20
SEPT
2018

Marijke Bos

projectleider voor- en vroegschoolse periode Stichting Lezen

&

Astrid van Dam

adviseur de Bibliotheek *op school* Nederland

de Bibliotheek
op school

85% bibliotheken

BoekStart de Bibliotheek op school

22% kinderopvang 42% basisscholen

- 25% van de frontoffice medewerker heeft een nieuw beroep!
- De opleiding Leesconsulent is nog altijd 2x per jaar volgeboekt. En voorleesconsulent is succesvol van start.
- Er verschijnen nu vooral vacatures leesconsulent en mediacoach voor voorschools, primair én voortgezet onderwijs.
- En de landelijk organisatie is ook sterk neergezet.

Stapelmogelijkheden van opleidingen voor de Bibliotheek op school - 2018				
Modules	Onderwerpen	Primair onderwijs		Voortgezet onderwijs
		Leesconsulent mbo+	Onderwijsspecialist hbo	Adviseur educatie & Leesmediaconsulent hbo
Onderwijslandschap	Schoolorganisatie en leesonderwijs, wetten en regels	Leesconsulent basis	Onderwijslandschap PO	Onderwijslandschap VO
Literatuurlandschap	Materiaal en leespromotie			Lezen kan beter!
Didactiek	Lesopzet, docentvaardigheden, groepsdynamiek, klassenmanagement	Didactiek basis & Didactiek verdieping		Omgaan met leergedrag in het VO
Gespreksvaardigheden	Communicatie, omgaan met weerstand	Van uitvoerder naar gesprekspartner	Onderwijsrelaties bouwen en borgen	Onderwijsrelaties bouwen en borgen
Sales / ondernemerschap	Hoe sluit je met je product aan bij de wens van school en leerkracht			
Leesproblemen	Aandacht voor zwakke lezer	Leesplezier voor kinderen met een leesprobleem (HBO werkdeniveau)		
Informatievaardigheden (als onderdeel van Digitale Geletterdheid)	Mediawijsheid i.r.t. leesbevordering. Infovaardigheden i.r.t. zaakvakken- Creëren activerende leeromgeving	Informatievaardigheden HBO (HBO denkniveau)		

de Leescoalitie: in 2025 verlaat geen enkel kind school met een leesachterstand
Ambitieagenda 2015-2025

85% bibliotheken

BoekStart de Bibliotheek op school

22% kinderopvang 42% basisscholen

De School schrijver

Scoor een Boek!

Geef een BOEK cadeau

NEDERLAND LEEST junior

de Bibliotheek jeugd

MLP

De Nederlandse Kinderjury

POEZIE WEEK

diploma VEILIG INTERNET

MEDIA MASTERS

KOM ERBUI
KINDERBOEKEN WEEK
 3 T/M 14 OKTOBER 2018

BoekStart BoekenPret

VOORLEES Express

Geef een Prenten Boek cadeau

De Nationale Voorleesdagen

BoekStartcoach

BoekStart

lezen

9-12

Scoor
een
Boek!

0-6 jaar

6-9 jaar

9-12 jaar

weten

6-9

AS

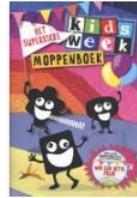
De 10 nieuwste boek

Episch avontuur (echt wel!)
Liz Pichon

Hockey met Naomi
Naomi van As, Joke Reijnders

Het superdikke KidswEEK

Streepjes het grote
Tosca

6-9 jaar

9-12 jaar

12-15 jaar

15-18 jaar

Top 10 onderwerpen voor je werkstuk of spreekbeurt

Weer

Wielrennen

Brandweer

Duiken

Italië

Alle onderwerpen

Op vakantie met het vliegtuig

Hoera, zomervakantie! Veel mensen gaan met het vliegtuig op vakantie. Misschien jij ook wel. Wist je dat je vanaf luchthaven Schiphol naar bijna 100 landen kunt vliegen?

Meer weten over vliegtuigen

Koninklijke Bibliotheek
Nationale Bibliotheek
van Nederland

de Leescoalitie: in 2025 verlaat geen enkel kind school met een leesachterstand

Ambitieagenda 2015-2025

85% bibliotheken

BoekStart 22% kinderopvang

de Bibliotheek op school 42% basisscholen

	partners 	kov & onderwijs 	ouders 	digitale hulpmiddelen 	
--	---------------------	--------------------------------	-------------------	----------------------------------	--

85% bibliotheken

BoekStart de Bibliotheek *op school*

22% kinderopvang   42% basisscholen

BoekStart voor professionals

Het doel van BoekStart is ouders aanmoedigen om hun kinderen zo vroeg mogelijk boekjes én de Bibliotheek te laten ontdekken.

Bibliotheken, kinderopvang en jeugdgezondheidszorg werken samen om ouders aan te moedigen zo vroeg mogelijk met hun baby boekjes te bekijken.

Maak hieronder een keuze voor een beroepsgroep.

ouders

partners

kov & onderwijs

Werk je in de Bibliotheek met BoekStart?

Het doel van BoekStart is ouders aanmoedigen om hun kinderen zo vroeg mogelijk boekjes én de Bibliotheek te laten ontdekken.

Werk je in de kinderopvang?

BoekStart in de kinderopvang is bedoeld om kinderen van 0-4 jaar, hun ouders en pedagogisch medewerkers intensief met boeken en lezen in aanraking te laten komen via de kinderopvang.

Werk je in de Jeugdgezondheidszorg?

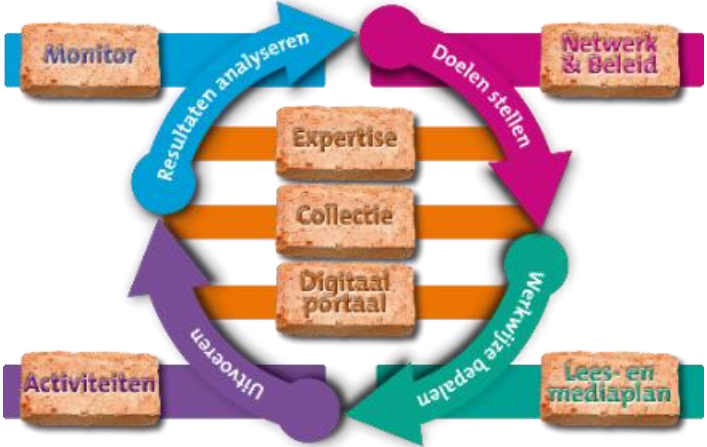
Om alle ouders goed te informeren over BoekStart is persoonlijk contact over het belang van voorlezen het meest effectief. Daarom werkt BoekStart samen met het consultatiebureau en de kraamzorg.

de Leescoalitie: in 2025 verlaat geen enkel kind school met een leesachterstand

Ambitieagenda 2015-2025

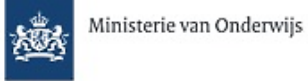
- Help elkaar als bibliotheken en zoek de juiste partners op.
- Investeer in de kinderopvang en integreer naar **BoekStartBibliotheek op school**.
- Zet meer digitale middelen in en blijf hier als sector in ontwikkelen.
- Kies voor een sterke organisatie en kwalitatieve inhoud. Want je gaat toch niet zomaar iets doen!

...en verlaat deze kinderen niet in het voortgezet onderwijs!

de Leescoalitie: in 2025 verlaat geen enkel kind school met een leesachterstand

Ambitieagenda 2015-2025

Reden voor feest

Van alle Nederlandse ouders is 61% bekend met het BoekStartkoffertje en 98% van de ouders die het ophalen is tevreden met de inhoud van het BoekStartkoffertje

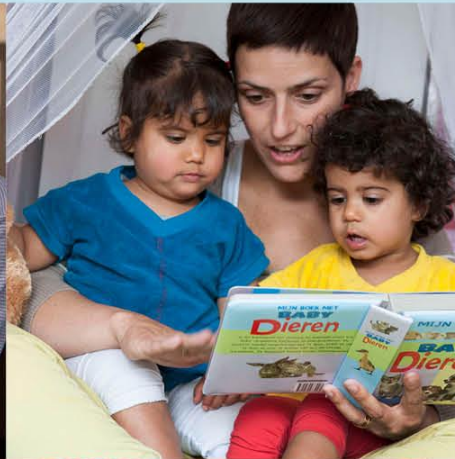
Bron: Onderzoek Kantar Public 2018

de Bibliotheek
op school

INSPIRATIE DAG

20
SEPT
2018

de Bibliotheek
op school

5
JAAR

INSPIR
ATIE
DA
G!

20
SEPT
2018

Reden voor feest

“Medewerker van het consultatiebureau kwam vandaag langs bij het Ouder- en Kind café, samen met een moeder die nog nooit in de Bibliotheek was geweest. Moeder en kind zijn meteen lid geworden.”

Bron: logboek BoekStartcoach Oosterparkwijk Groningen

de Bibliotheek
op school

INSPIR
ATIE
DA
G!

20
SEPT
2018

Céline van Klei

jeugdarts JGZ Utrecht

de Bibliotheek
op school

Gemeente Utrecht

centrum voor
jeugd en gezin
Utrecht

He
tisalla
stigggen
oeg.

Help laaggeletterden beter lezen en schrijven.

Ken jij laaggeletterden? Maak een afspraak. sequisi utpat. im estrud modit ad dip et erat.
Estrud tat. Wismolu msandre magnis nonsequat, quisi bla feum et ea feugait lore core.

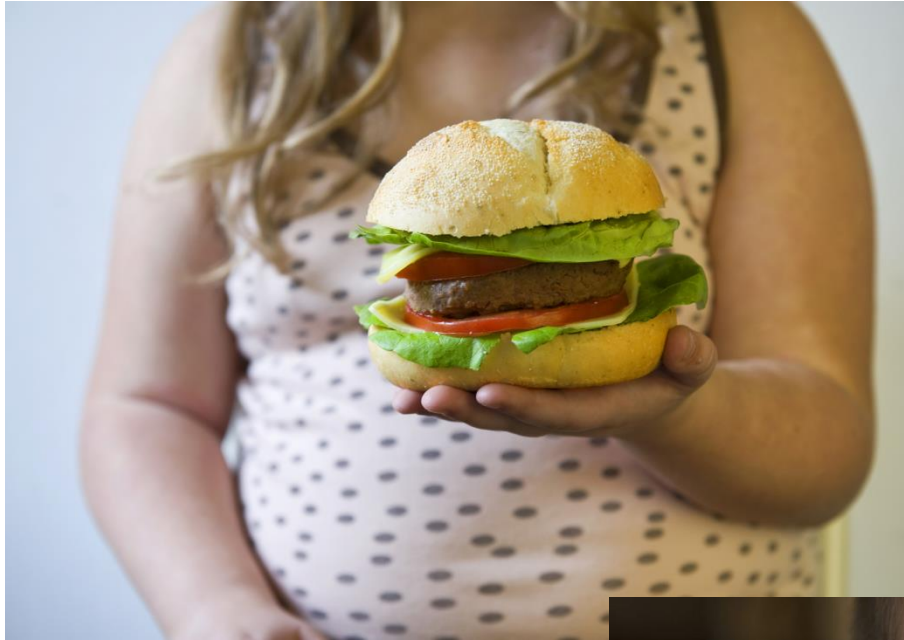

Lzeen en
shicrejvn
is neit voor
iereeden
vezlafnek-
sprend.

Help laaggeletterden beter lezen en schrijven.

Ken jij laaggeletterden? Maak een afspraak. sequisi utpat. im estrud modit ad dip et erat.
Estrud tat. Wismolu msandre magnis nonsequat, quisi bla feum et ea feugait lore core.

CELINE VAN KLEI

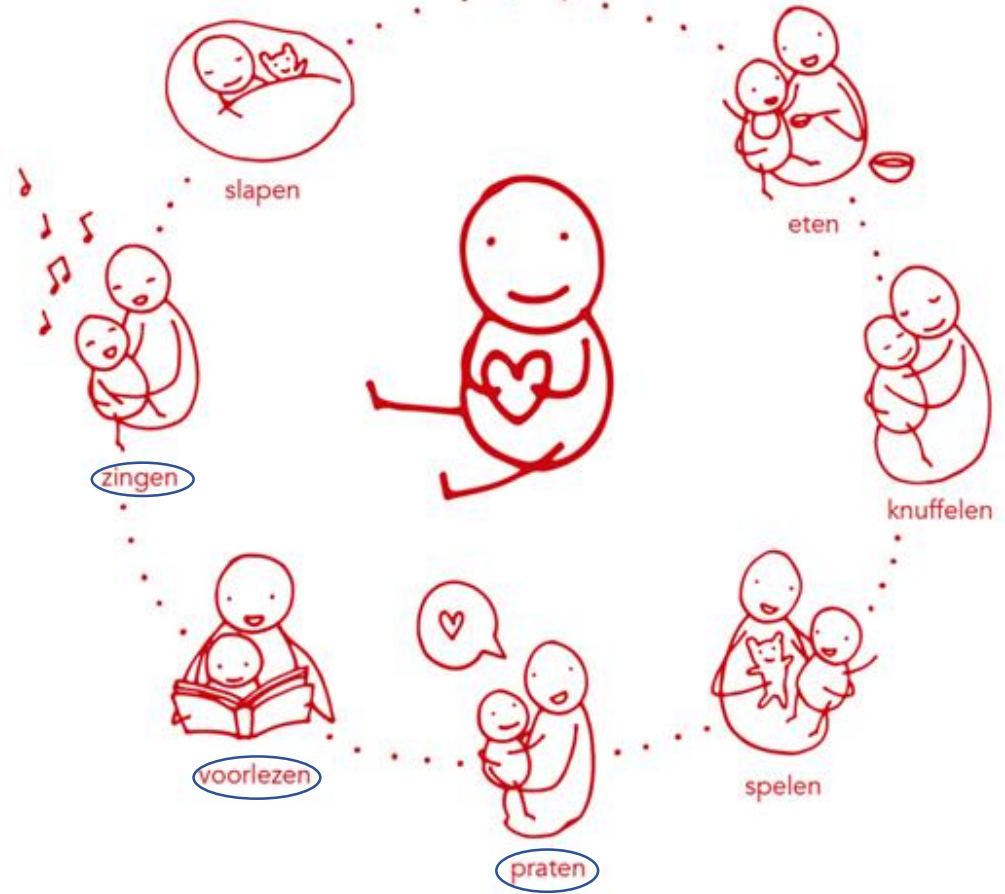
**AMBASSADEUR
LAAGGELETTERDHEID**

24 MAART 2017

JEUGDARTSEN NEDERLAND

IK ♥ VAN

BrainBouwers

Luier verschonen

Tel de tenen van je kind terwijl je zijn luier verschooont. "Eén kleine teen, twee kleine tenen.... Tien kleine teenen!" Probeer dit ook met andere delen van het lichaam: "Eén kleine neus om mee te ruiken..." Kijk hoe je kind reageert. Doe zijn reacties na.

Waarom?

Zo help je je kind verbindingen te leggen tussen zijn neus en voeten en wat hij er mee kan. Ook oefen je het kijken, luisteren en reageren.

Voor meer informatie over speeldagen en speelmateriaal:
www.joungelingshuis.nl

تصبح على

ظفر

sesli oku

De BoekStartcoach

BoekStart

Nieuw e-learning Taalstimulering door voorlezen

De e-learning

- helpt JGZ-professionals bij het bespreken van het belang van voorlezen met ouders
- frist uw kennis op en vergroot uw deskundigheid
- biedt veel voorbeeldmateriaal dat direct aansluit bij de praktijk
- bevat ook een reader met verdiepend materiaal
- wordt met een toets afgesloten en is geaccrediteerd

U vindt de gratis module in de JGZ-academie van het NCJ: jgzacademie.nl. Meer info boekstartpro.nl en lezen.nl.

Voorlezen maakt groot verschil

Van de kinderen die niet worden voorgelezen heeft maar 30% voldoende woordenschat voor een goede start op school. Van de peuters en kleuters die geregeld zijn voorgelezen heeft bijna 70% voldoende woordenschat. Het is belangrijk om ouders en kinderen vanaf jongs af aan te laten ervaren hoe leuk voorlezen is. Dit bevordert het leesplezier op latere leeftijd. U kunt in uw contact met ouders heel effectief de taalontwikkeling beïnvloeden.

>>> boekstart.nl

lezen
STICHTING LEZEN

de Bibliotheek

BoekStart

**WAAROM
MOEILIK DOEN
ALS
HET SAMEN KAN**

Loesje

Literacy is a bridge
from misery to hope.

INSPIR
ATIE
DA
G!

20
SEPT
2018

6
JAAR

Reden voor feest

85% van de bibliotheken voert de Bibliotheek *op school* uit met 49% van de basisscholen en daarmee bereiken ze bijna 500.000 leerlingen.

Bron: BOP 2017 en DUO

INSPIR
ATIE
DAG
!

20
SEPT
2018

Hannah Vossen

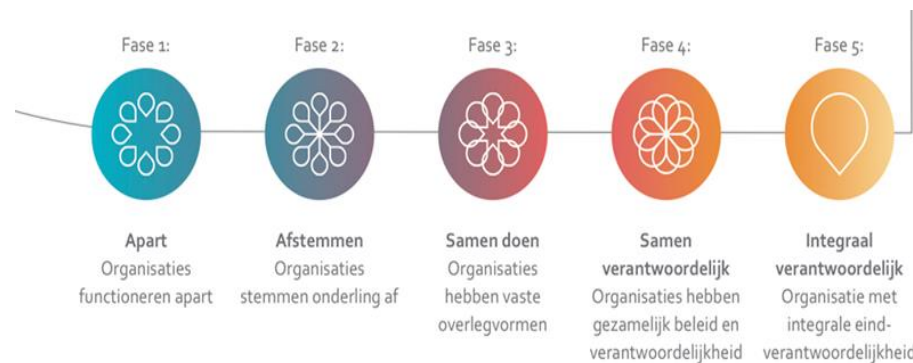
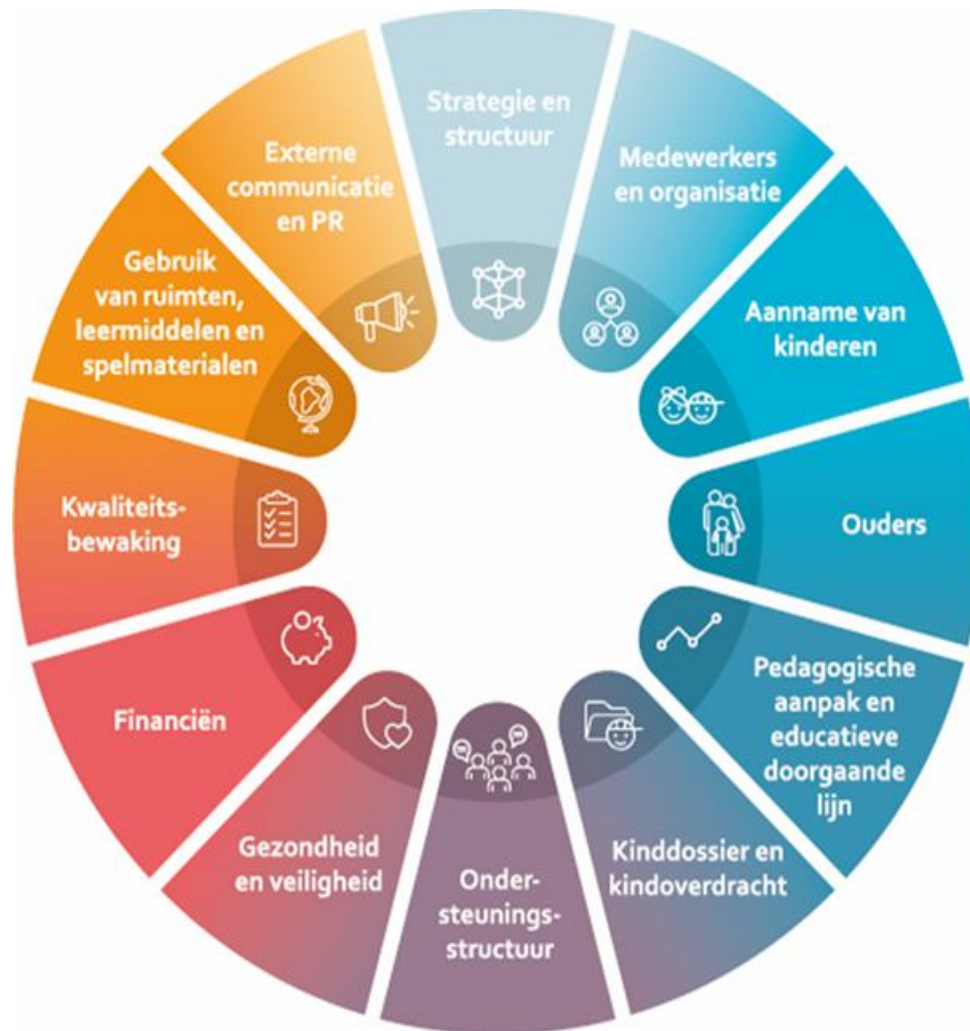
directeur Compasnul13

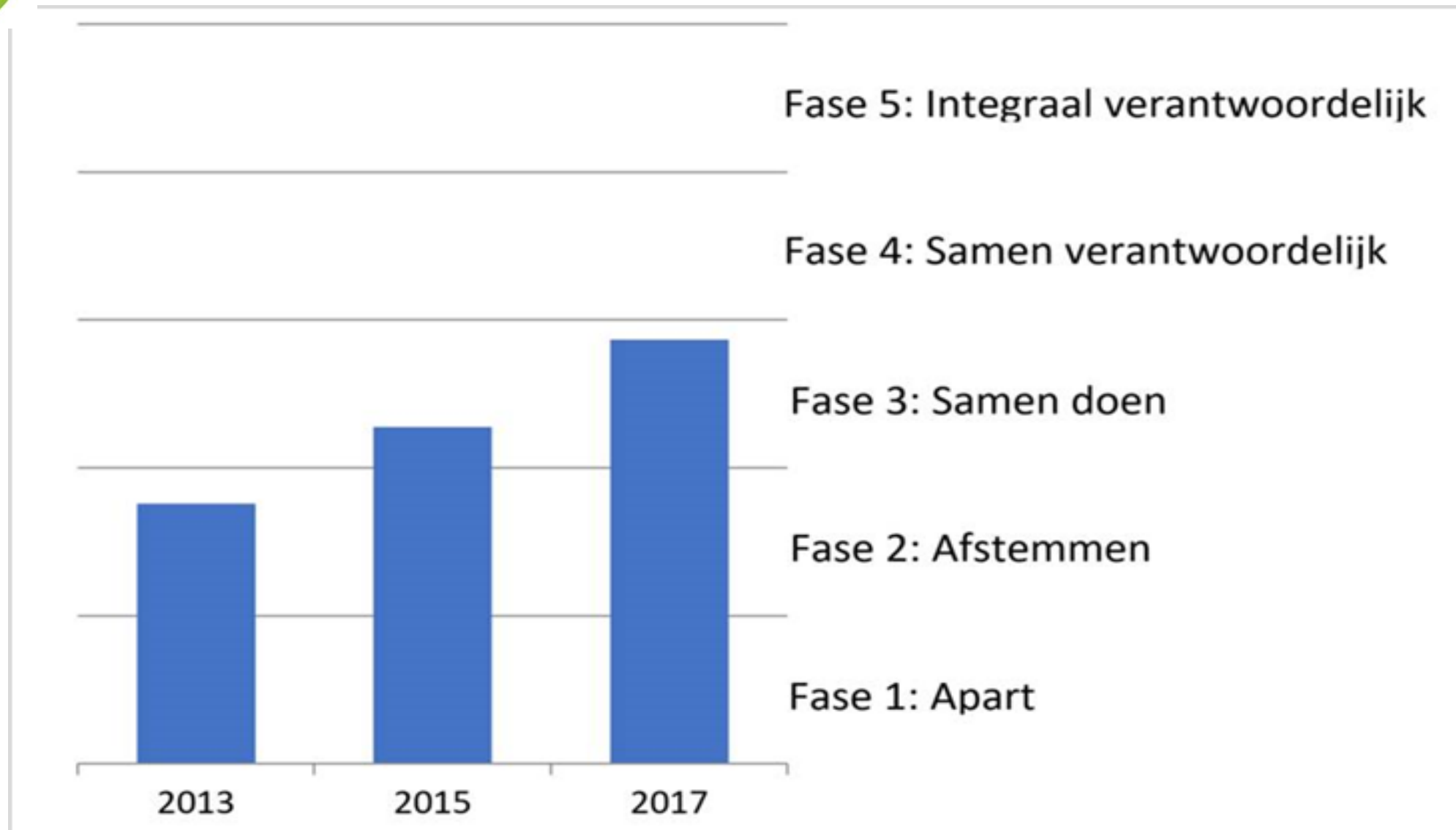

de Bibliotheek
op school

An aerial photograph of the city of 's-Hertogenbosch, Netherlands. The image shows a dense urban area with a mix of historic and modern buildings. A prominent feature is a large, dark canal or river that winds through the city, bordered by green grassy areas. The text 'Kindcentra in `s-Hertogenbosch' is overlaid in white, italicized font across the middle of the image.

Kindcentra in `s-Hertogenbosch

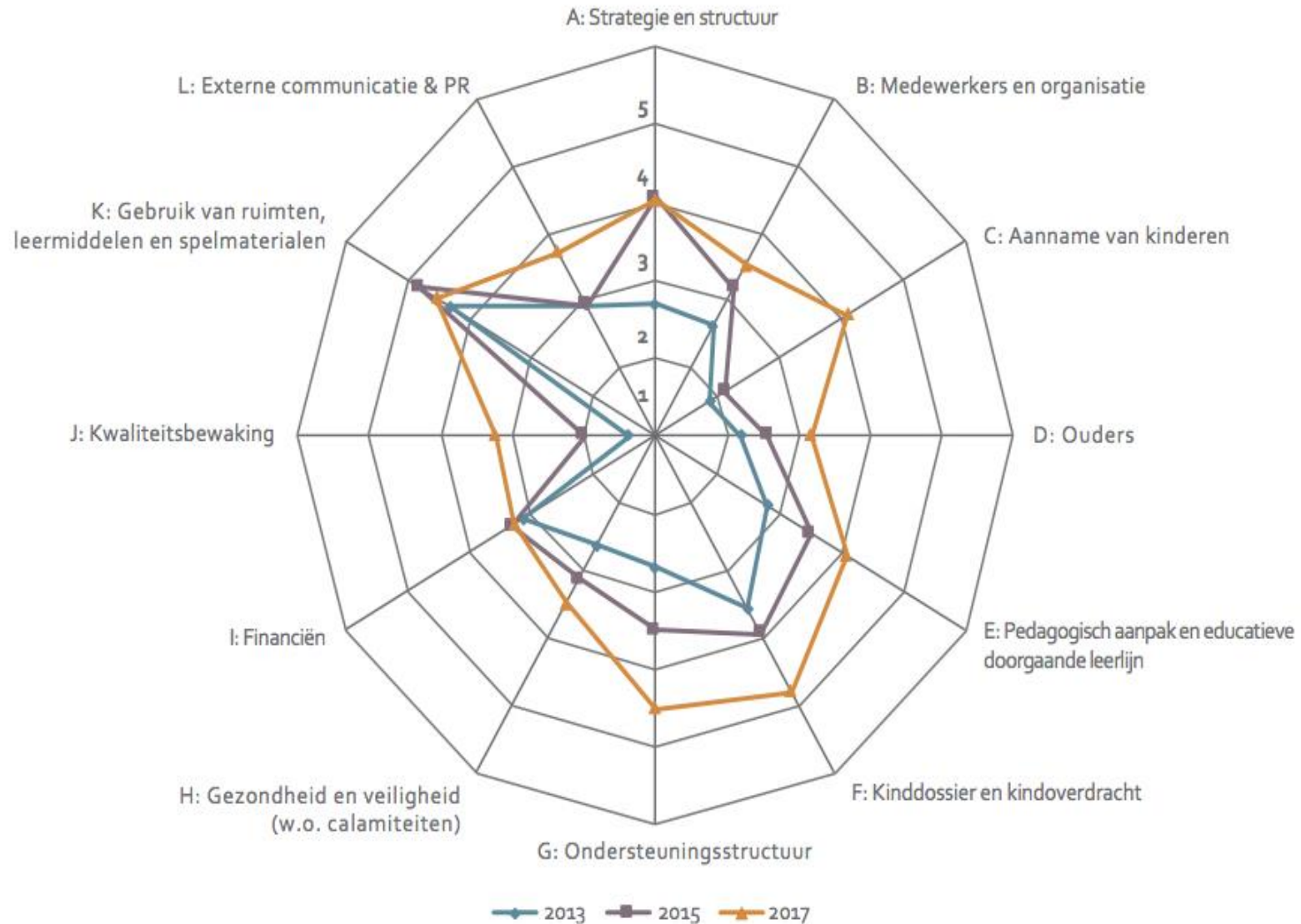

Ontwikkeling per domein

An aerial photograph of the city of 's-Hertogenbosch, showing a dense urban area with a mix of historic and modern buildings, green spaces, and a canal system. The text is overlaid on the image.

*van BoekStartbaby tot Leesbeest
in 's-Hertogenbosch*

INSPIR
ATIE
DA
G
!

20
SEPT
2018

7
JAAR

Reden voor feest

In 2.813 schoolbibliotheken van de Bibliotheek *op school* staan meer dan 4 miljoen actuele en gevarieerde jeugdboeken klaar om elke dag in te lezen.

Bron: BOP 2017 en monitor de Bibliotheek *op school* 2017

INSPIR
ATIE
DA
G
!

20
SEPT
2018

Martine van der Pluijm

docent/onderzoeker Hogeschool Rotterdam

Promotieonderzoek *Thuis in Taal* (2012-2018)

Professionalisering van leerkrachten in het ondersteunen van taalstimulering thuis bij laaggeletterde ouders

Martine van der Pluijm | Hogeschool Rotterdam
Amos van Gelderen | Hogeschool Rotterdam
Joseph Kessels | Open Universiteit

Kenniscentrum
Talentontwikkeling

Nu een door-start?

“Het is dus belangrijk de bekendheid van het BoekStart koffertje te vergroten. Zeker bij ouders met een lage SES.”

(Kaal, Plantinga & Bemer, 2018).

Hoe wordt deze aanbeveling uit recent onderzoek naar BoekStart komende jaren uitgevoerd?

Overweging

- Laagopgeleide, veelal laaggeletterde ouders, hebben **moeite** met het stimuleren van taal thuis, beschikken over minder kennis over taalstimulering, voorlezen en voelen zich vaker onzeker over eigen kunnen dan ouders met hogere opleidingsniveaus (Van der Pluijm & Van Steensel, 2018).
- Er is veel kennis over de impact, maar weinig kennis over *hoe* deze ouders effectief ondersteund kunnen worden om thuis een taalrijke omgeving te bieden. Wel is het duidelijk dat er **maatwerk** nodig is om de nodige veiligheid te bieden en voorbeelden te helpen eigen maken. Het gebruik van boeken kan afschrikken (Van der Pluijm, Van Gelderen & Kessels, in druk).

Vragen

1. In hoeverre ben je bereid te investeren in het bereiken van deze doelgroep ouders?
2. Hoe beoordeel jij jouw kennis en vaardigheden om bij deze doelgroep ouders aan te sluiten?
3. Welk 'maatwerk' draagt effectief bij om deze doelgroep ouders bekend te maken met voorlezen?

D
B
V
D
D

...iele, het materiaal, het reliet, ten
...ductie is vlak, in een tekening
...te?

in u zich niet blind op
...? Er, be
...re pe

Een nieuw feest als dit lukt?

Literatuur

Van der Pluijm, M.S., Kessels, J.W.M. & Van Gelderen, A.J.S. (ter perse). Activities and strategies for low-educated parents to promote oral language development of their children. A review of empirical interventions. *The School Community Journal*.

Van der Pluijm, M.S. & Van Steensel, R. (2018), m.m.v. De la Rie, S., Krijnen, E. & Van Gelderen, A.J.S.. Recente onderzoeksresultaten ouderbetrokkenheid, taal en geletterdheid in de Voor- en Vroegschoolse Educatie. Hogeschool Rotterdam & Erasmus Universiteit.

Kijk op [www.hr.nl/gereedschapskist voor o.a.](http://www.hr.nl/gereedschapskist_voor_o.a) de gereedschappen 'ouders en taal' en 'de inloop activiteit'.

Contact:

Martine van der Pluijm | m.s.van.der.pluijm@hr.nl

Kenniscentrum
Talentontwikkeling

8
JAAR

INSPIR
ATIE
DA
G
!

20
SEPT
2018

Reden voor feest

Kinderen in groep 5-8 krijgen met grote meerderheid van twee doelgroepen de meeste boekentips : hun vriendjes (37%) en hun ouders (47%).

Bron: Monitor de Bibliotheek *op school* 2017

de Bibliotheek
op school

INSPIR
ATIE
DA
G!

20
SEPT
2018

Merel de Bondt

promovenda Vrije Universiteit Amsterdam

de Bibliotheek
op school

Lange termijn effecten van BoekStart

Merel de Bondt

Adriana Bus

BOEKSTART MAAKT BABY'S SLIMMER

HELEEN VAN DEN BERG

ADRIANA BUS

STICHTING LEZEN REEKS 24

Heleen van den Berg en Adriana Bus

Effect op leesroutines?

Routines in het gezin

Door kind
geïnitieerd
voorlezen

Zelf lezen

Duur van
voorleessessies

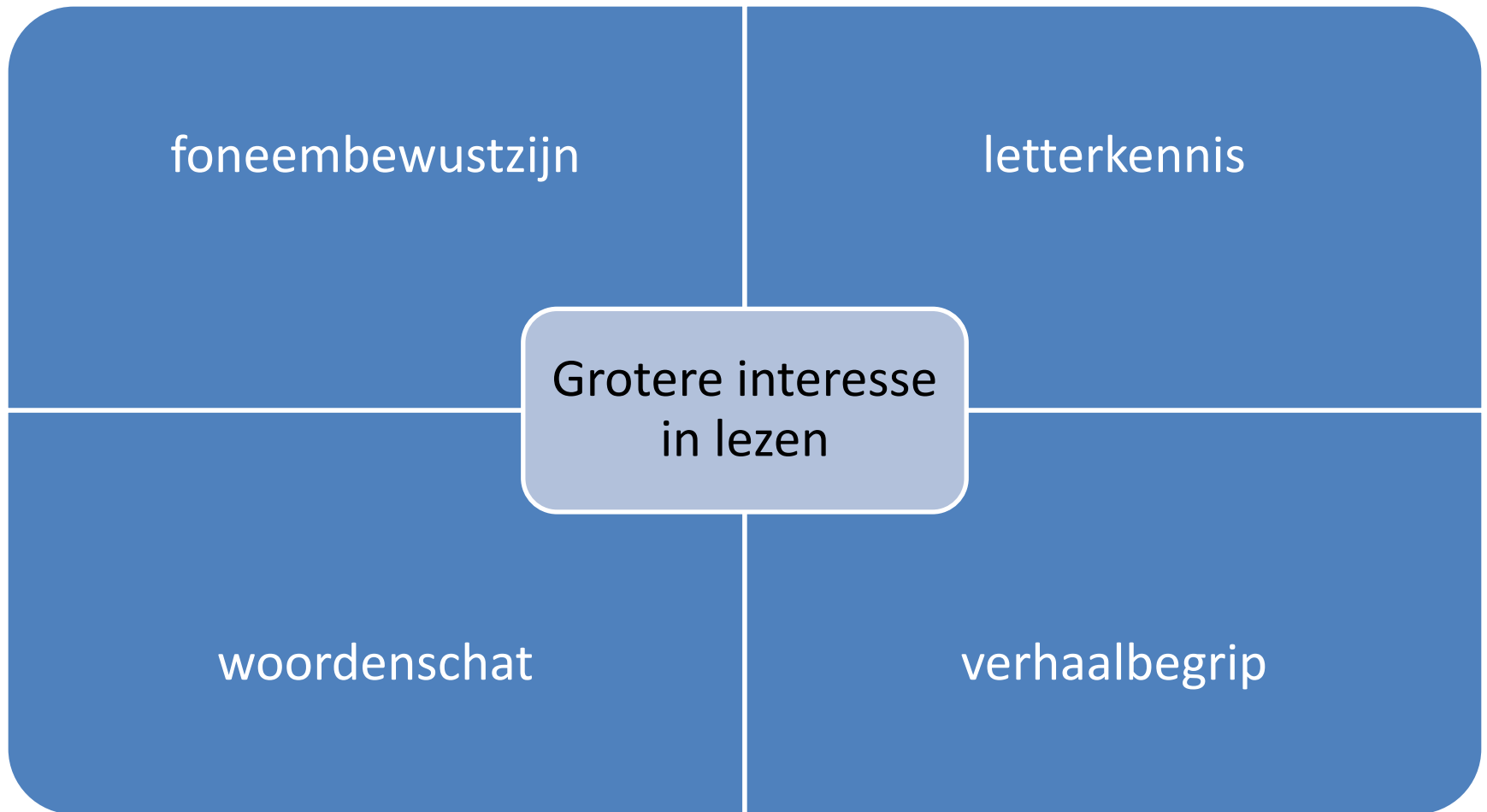
Deelname aan
voorleessessies
in bieb of
kinderboekwinkel

Ouders zijn meer bekend met kinderboeken

Lange-termijn effecten

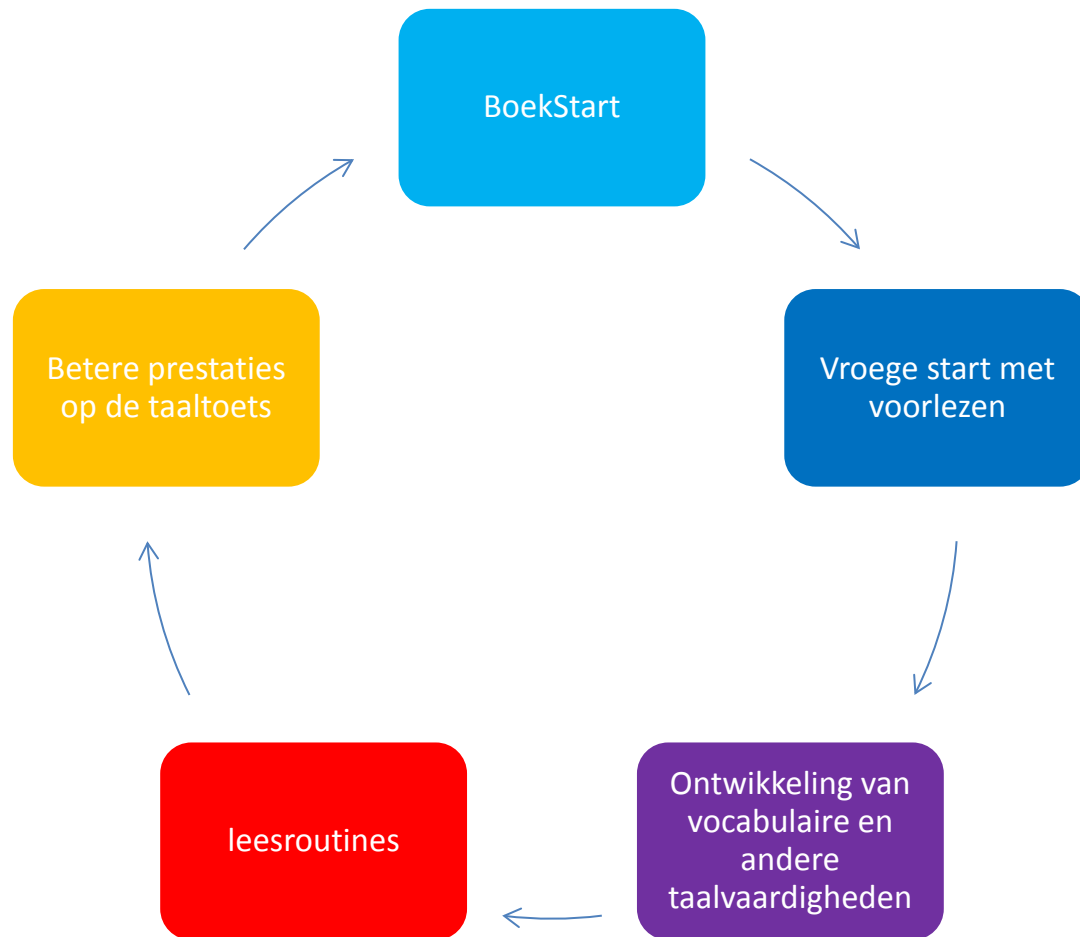
Effecten op schoolprestaties

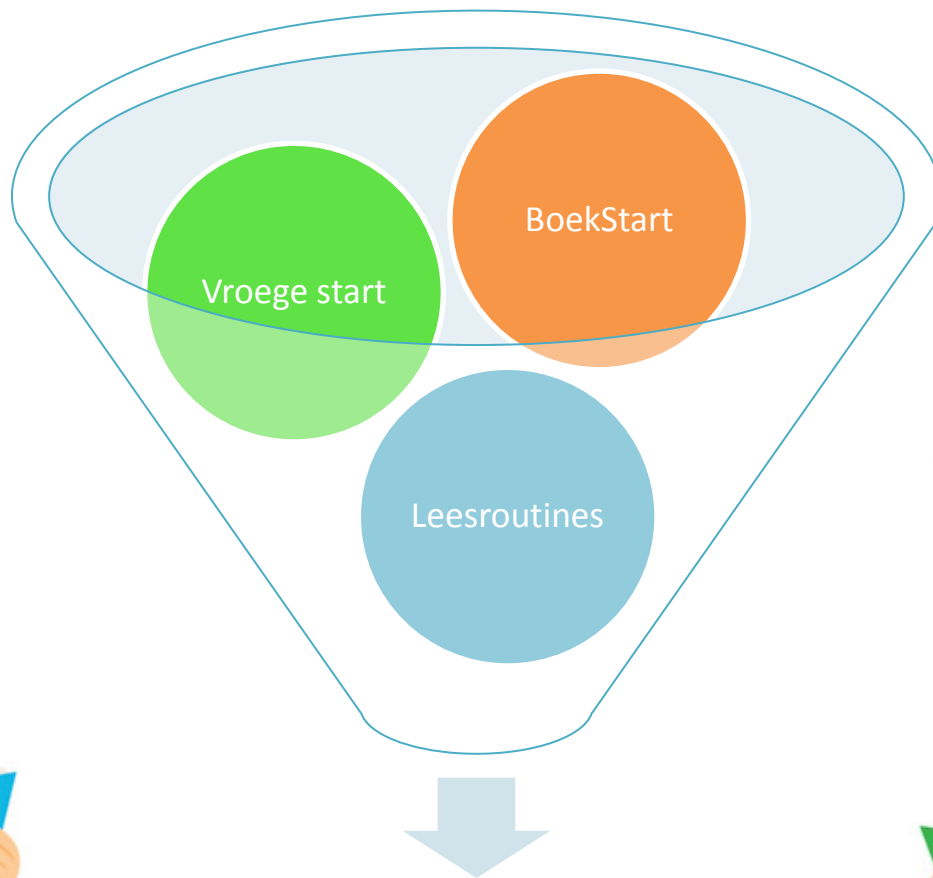

Effectgrootte van “Book Gifting” op taal- en leesvaardigheden

Studie	Effectgrootte (confidence interval)
Beckett, 2010	0,243 (0,182 - 0,304)
Brophy-Herp & Lee, 2012	0,095 (0,005 - 0,186)
Diener, Hobson-Rohrer & Byington, 2012	0,612 (-0,022 – 1,246)
Embree, 2009	0,389 (-0,028 – 0,806)
Ridzi, Sylvia & Singh, 2014	0,315 (0,021 – 0,609)
Wade & Moore, 1998	0,836 (0,384 - 1,287)
Samiei, Bush, Sell, & Imig, 2016	0,433 (0,187 – 0,678)
Thompson , Klemp, & Stinson, 2016	-0,086 (-0,288 – 0,116)

BoekStart brengt ouders en kinderen in een positieve flow

Lees- en taalvaardigheden

Merel de Bondt
m.de.bondt@vu.nl

VRJE
UNIVERSITEIT
AMSTERDAM

Faculteit der
Geestes-
wetenschappen

BoekStart

INSPIR
ATIE
DA
G!

20
SEPT
2018

Erik van Os

auteur

de Bibliotheek
op school

INSPIR
ATIE
DAG
!

20
SEPT
2018

9
JAAR

Reden voor feest

Sinds 2011 hebben 500 leesconsulenten hun certificaat gehaald en hebben uit deze groep 795 deelnemers één of meer verdiepingsopleidingen afgerond.

Bron: opleidingsbureau dBos

INSPIR
ATIE
DA
G!

20
SEPT
2018

Aidan Chambers

auteur

READER, COME HOME

The Reading Brain in
a Digital World

MARYANNE WOLF

Author of Proust and the Squid

OXFORD

THE LITERARY AGENDA

TALES of
LITERACY
for the
21ST CENTURY

Maryanne Wolf

INSPIR
ATIE
DAG
!

Reden voor feest

BoekStart
bestaat
10 jaar!

de Bibliotheek
op school

INSPIR
ATIE
DAG
!

20
SEPT
2018

#Boekstart10jaar

de Bibliotheek
op school